

Ik, ellendig mens?

• door Kees Fieggen

Een studie in Romeinen 7

DE VORIGE KEER HEBBEN WE ROMEINEN 6 BESTUDEERD ONDER DE TITEL 'OUD EN NIEUW'. WE HEBBEN GEZIEN DAT WE MET CHRISTUS ZIJN GESTORVEN EN IN HEM NIEUW LEVEN HEBBEN ONTVANGEN. DAAR HOORT OOK EEN NIEUWE PRAKTIJK BIJ: WE WAREN SLAVEN VAN DE ZONDE EN ZIJN NU IN DIENST VAN DE GERECHTIGHEID GEKOMEN. PRACHTIGE FEITEN, MAAR DE PRAKTIJK STELT VAAK TELEUR. VELEN SLAGEN ER MAAR NIET IN OM EEN FATSOENLIJK CHRISTEN-LEVEN TE LEIDEN - EN DE WET LIJKT ONS DAARBIJ NOG IN DE WEG TE ZITTEN OOK. WAAROM LIJKT DIE WET EEN MISLUKKING? HOE RAKEN WE ERVAN VERLOST? DIT HOOFDSTUK LEGT AAN DE HAND VAN VIER VRAGEN UIT WAAR HET WERKELIJKE PROBLEEM ZIT: IN MIJZELF - MET DE WET IS NIETS MIS! EN TOCH MOET IK VAN DE WET VERLOST WORDEN ... WANT ANDERS WORDT HET NOOIT WAT.

I THOU SHALT HAVE
NO OTHER GODS
BEFORE ME

II THOU SHALT NOT
MAKE UNTO THEE
ANY GRAVEN IMAGE

III THOU SHALT NOT
TAKE THE NAME OF
THE LORD THY
GOD IN VAIN

IV REMEMBER THE
SABBATH DAY
TO KEEP IT HOLY

V HONOUR THY FATHER
AND THY MOTHER

VI THOU SHALT
NOT KILL

VII THOU SHALT NOT
COMMIT ADULTERY

VIII THOU SHALT
NOT STEAL

IX THOU SHALT NOT
BEAR FALSE
WITNESS AGAINST
THY NEIGHBOUR

X THOU SHALT
NOT COVET

1. GETROUWD MET DE WET (vs. 1-6)

De eerste zes verzen laten nog eens zien wat er is gebeurd met ons doordat we met Christus gestorven zijn en wat daarna onze nieuwe positie is geworden. Dit gedeelte is een drietrapsraket. Vers 1 stelt dat we aan de wet gebonden zijn zolang wij leven. Dan komt in vs. 2+3 het voorbeeld van de vrouw: zij is door de wet aan haar man gebonden zolang hij leeft. Tot slot worden deze twee aan elkaar verbonden in vs. 4-6. De Wet sterft niet, dus moeten wij sterven - in Christus is dat gebeurd - zodat we aan de andere kant van de dood een nieuwe man kunnen toebehoren. Dit plaatje vraagt nadere bestudering.

De ongelukkige vrouw

Het zal je maar gebeuren: je dacht een goede man te trouwen, maar het huwelijk blijkt voor geen meter te werken. Je zou graag van deze man af willen, want hij is bijzonder veeleisend - en je merkt steeds weer dat je daar niet aan kunt voldoen. Maar dat gaat niet: je zit voor je hele leven aan hem vast. Er is dan maar één mogelijkheid: de man moet sterven - anders is zij een overspeelster. Dat zet

Het verschillend gebruik van “wet”

Het woord wet wordt in deze hoofdstukken op drie manieren gebruikt. Soms slaat het op de Wet van God (aan Mozes gegeven; soms wordt de hele Pentateuch bedoeld). Dan vinden we gewoonlijk een lidwoord ervoor. Soms slaat het op een manier om God te behagen (doe dit en gij zult daardoor leven). Er staat dan geen lidwoord, maar veelal gaat het dan wel om het (proberen te) volbrengen van de Wet. In 7:23 wordt wet op een derde manier gebruikt: als regel of wetmatigheid (zoals de wet van de zwaartekracht): we zien daar zelfs drie wetten met elkaar in oorlog.

trouwens wel de vraag naar mogelijkheden van hertrouw op scherp, al is dat hier niet het onderwerp. Paulus gaat er blijkbaar van uit dat je alleen kunt hertrouwen als de ander eerst is overleden - daar zit zelfs de kracht van zijn argument in. Uiteraard geldt dit alles ook voor een man,

maar Paulus gaat juist uit van een *vrouw* - als een beeld voor onze positie als mens. Zo is het met de wet: we zijn er als het ware mee getrouwd, wettelijk eraan verbonden.

Uit het verdere van dit hoofdstuk wordt duidelijk dat het probleem van de vrouw niet ligt in haar *man* maar in haar *zelf*. De man is perfect: de Wet is heilig, rechtvaardig en goed (vs. 12). De vrouw kan echter helemaal niet aan de rechtvaardige eisen van haar man voldoen en is daardoor wanhopig. Wat deze vrouw nodig heeft (wij dus), is een man die haar helpt om aan die eisen te voldoen. Dat is precies wat de wet *niet* kan doen: het is een goede man, maar hij is afhankelijk van onze kracht om het goede te doen.

Gestorven om vrucht te gaan dragen

Het huwelijk met de wet kon niet verbroken worden door het sterven van de *man* (de wet). Jezus zegt ook dat Hij niet is gekomen om de Wet op te heffen (Mat.5:17). Dus moest de *vrouw* sterven (wij dus) en dat is op een bijzondere manier ook gebeurd: *voor de wet gedood door het lichaam van Christus*, zo vertelt vs. 4. De Here Jezus heeft eerst ons ongelukkig huwelijk ontbonden doordat Hij stierf en wij *met* en *in* Hem. Daarna is Hij opgestaan en wij *met* en *in* Hem. Daarna zijn we Hem gaan toebehoren om voor God vrucht te gaan dragen.

De wet maakte de zonde in ons wakker en wij konden eigenlijk niet anders dan aan de zonde gehoorzamen. In H 6 is al uitgelegd dat dat eigenlijk verleden tijd is: de zonde houdt ons niet meer gevangen. Dat is mede het geval doordat we niet meer onder de wet zijn. We hoeven niet meer aan allerlei eisen te voldoen om voor God vrucht te kunnen dragen - we konden dat ook niet en droegen juist vrucht voor de dood.

Nu hebben we de dood al ondergaan, zijn niet meer onder de wet en behoren Hem toe die ons al geaccepteerd heeft: Hij heeft zijn liefde aan ons bewezen. Bovendien zal Hij ons dag aan dag helpen om vrucht te dragen, om met Hem te wandelen, om niet meer in de zonde te leven, om God te dienen op een nieuwe manier.

Vrijgelaten uit de gevangenis

Het grote verschil tussen Christus en de wet is niet dat de Ene genadig is en de andere niet of dat de andere meer zou

eisen - integendeel: Jezus vraagt ons hele leven. Maar de wet werkt volgens het principe dat *wij* het moeten doen: het is een *verstandshuwelijk*. Christus daarentegen helpt en sterkt ons werkelijk en vraagt ons om op Hem te leunen: een echte *liefdesverbintenis!*

We waren dus gevangen in een slecht huwelijk met een goede man die ons vanwege ons opstandige hart niet kon helpen - alleen maar zeggen hoe het moet. Nog steeds is daar die vraag waarmee wij God werkelijk dienen. Als we het op de oude manier blijven doen volgens de letter van de wet, brengt dat afstand - zelfs opstand en onafhankelijkheid. Het kan wel in nieuwigheid van de geest. Dat kan betekenen volgens de werkelijke (innerlijke) betekenis van de Wet, maar ook volgens het werk van de Geest van God. In elk geval betekent het dichtbij de Heer leven zoals man en vrouw samenleven.

2. DE FUNCTIE VAN DE WET (VS. 7-12)

Juist omdat de Wet heilig en rechtvaardig en goed is (de slotsom in vs. 12 als antwoord op de vraag in vs. 7), maakt de wet duidelijk wat zonde is. Het probleem zit niet in de *wet*, maar in het *vlees*. De wet maakt duidelijk wie wij eigenlijk zijn, doordat het gebod (*gij zult niet begeren*) in ons juist de begeerte opwekt. We merken hoe moeilijk het is om te doen wat God (terecht) van ons vraagt. De zonde gebruikt het gebod om mij te verleiden - en zelfs te doden.

Niet voor niets gebruikt Paulus dit gebod (*gij zult niet begeren*) om het probleem te schetsen. Hij gaat daarmee terug naar de zondeval en de wortel van het probleem. De zonde is een macht en rebellie tegen God. De zonde zoekt een gelegenheid om tegen God op te staan en vindt die in het gebod. Alle vruchtbomen in de Hof waren goed om van te eten, maar Eva's ogen werden getrokken naar die ene vrucht die God verboden had en ze zag dat die *begeerlijk was om daardoor verstandig te worden*. Begeerte is een gevaarlijk en verscheurend dier als je eraan toegeeft. Eva deed dat en Adam met haar. Daar ligt het begin van de opstand tegen God: alle nakomelingen van Adam en Eva zijn met het 'zonde-virus' besmet. En hoewel elke christen kan zeggen dat hij met Christus gestorven is, is de zonde nog springlevend. In het vorige artikel zagen we al dat we daar niet aan moeten gehoorzamen, maar nu blijkt dat dat niet zo eenvoudig is.

Ik leefde vroeger zonder wet ...

Deze openingszin van vers 9 lijkt merkwaardig: hoe kan Paulus van zichzelf zeggen dat hij vroeger zonder wet leefde? In Fil.3:6 stelt hij dat hij 'onberispelijk' was - maar ook dat hij een Farizeeër was (en dat is geen aanbeveling in het NT). Hij bezat een eigen gerechtigheid, maar na zijn bekering ontdekte hij dat hij in feite *zonder wet* geleefd had. De morele impact van de Wet drong pas na zijn bekering echt tot hem door. En juist dan blijkt het gebod 'gij zult niet begeren' een probleem: dat zit in de eerste plaats in onze gedachten. Denk ook maar aan de manier waarop Jezus in de Bergrede de eisen van de wet verinnerlijkt: zondigen in je gedachten is net zo erg ...

Paulus ontdekte dat de zonde begon te leven (dat is ook het *zondebesef*) en hij begon te sterven - werd zich bewust van zijn geestelijk dode toestand voor God.

3. VERKOCHT ONDER DE ZONDE (VS. 13-23)

Als de Wet dan zo goed is: is dan het goede mijn dood geworden? Maar die vraag bekijkt de zaak van de verkeerde kant. We zien in dit gedeelte drie machten aan het werk: de wet (die eist), de zonde (die trekt) en het vlees (dat ben ikzelf in mijn natuurlijke staat - maar na de zondeval). En dan is er ook nog de toeschouwer (en dat ben ikzelf weer, als bekeerd mens die zich afvraagt hoe het kan dat het beschreven toneel zich ontvouwt).

Ik moet kiezen hoe ik mij gedraag. Ik kijk naar de wet (die heel duidelijk is) en ontdek al snel dat ik diep van binnen helemaal niet zoveel zin heb om te gehoorzamen. In mijn binnenste zie ik een andere wet aan het werk, want in feite ben ik van nature een opstandeling: de zonde woont in mij en lijkt nog te regeren ook!

Als je christen bent geworden, is er wel de *wens* het goede te doen: dat is de wens van de wedergeborene. Maar ook dan nog (en misschien wel juist dan) is die inwonende zonde mij vaak te machtig. Paulus zegt zelfs dat hij zich *verlustigt* aan Gods wet - en dat is ook wat we bijvoorbeeld in Ps.119 uitgebreid vinden. Gods wetten zijn prachtig en heilig en goed en zegenrijk. Laten we nooit zeggen dat de wet fout is: het probleem zit bij ons *van binnen*.

Het beschreven probleem is schrijnend en schijnbaar hopeloos - je voelt je als een gevangene in je eigen lichaam: ik

wil wel maar ik *kan* niet. Aan het begin vinden we de uitdrukking *verkocht onder de zonde*, die een slavernij aangeeft (vs. 14) en aan het eind de uitdrukking *gevangene door de wet van de zonde*, die laat zien dat we slaven met een zware keten zijn (vs. 23). In vs. 24 wordt dit beeld uitgebreid: het dode gewicht dat we meesjouwen, blijkt een *lijk* te zijn.

We worden hier dus getekend als *goedwillende* mensen die niet over de *macht* beschikken om daarnaar te handelen. Dat komt door de zonde die in ons woont: die heeft in het vlees (de natuurlijke mens) houvast en kan daarover macht uitoefenen als ik in *eigen kracht* probeer God te behagen. Het vlees is eigenlijk de *onafhankelijke* mens en vandaar dat hierboven wordt gesteld dat we niet *kunnen* omdat we diep van binnen *opstandelingen* zijn - en daarom slaven van de zonde.

4. LICHT AAN HET EINDE VAN DE TUNNEL (VS. 24-26)

Het lijkt erop dat we weer terug bij af zijn: bekeerd en in principe bevrijd van de slavernij aan de zonde, met Christus gestorven, nieuw leven ontvangen - maar toch nog geketend, alsof we een lijk met ons meeslepen.

De wanhopige uitroep *ik, ellendig mens* is van de christen die in zichzelf ontdekt hoezeer de zonde hem in zijn macht heeft en hoe weinig hij erin slaagt om echt God te dienen. Ook al zet hij al zijn wilskracht in, hij blijkt te handelen als een slaaf. Vs. 25 toont een krachtige lichtflits: dankzegging voor de oplossing die er *allang was*: Jezus Christus, onze Heer. Eerder in dit hoofdstuk is het al uitgelegd (vs. 4) en eerder in deze brief is er al uitgebreid aandacht aan besteed. De ervaring van H 7 kan uitlopen op de overwinning *die al is behaald* - als we maar zien wat er werkelijk aan de hand is. In H 8 zullen we daarom de *vierde* macht ontmoeten: de wet van de Geest des levens.

CONCLUSIE

Dit lijkt een deprimerend hoofdstuk, maar het is een noodzakelijk intermezzo voor we toekomen aan de grote overwinning. In H 6 hebben we prachtige principes ontdekt, met een aantal handvatten om ons christenleven vorm te geven. Maar hoe komt het toch dat de praktijk zo tegenvalt? Paulus laat in H 7 in zijn eigen ziel kijken; falen in onze gedachten is niet zo vreemd. Pas na onze

bekering ontdekken we wat zonde echt is - zelf voelde ik het dezelfde dag gelijk heel scherp, al kende ik deze hoofdstukken nog niet.

Dit hoofdstuk biedt ook al hoop! Door de dood zijn we van de wet verlost (die ons niet helpen kan) om het eigendom te worden van een Man die ons wel helpt: en Hij verlost ons van dat lijk dat we meesjouwen. Over hoe dat werkt de volgende keer meer.

